

Avrupa Birliđi'nde Tarım

Prof.Dr.Emine OLHAN

Avrupa Birliđi'nde Tarımın Yeri

- Tarım sektörünün istihdamdaki payı oldukça düşüktür. Romanya, Polonya,Portekiz ve Yunanistan dışındaki ülkelerde tarımın istihdamdaki payı % 10'un altındadır. Avrupa Birliđi (AB28) ortalaması ise % 5 düzeyindedir.
- Tarım sektöründe üretilen brüt katma değerin Gayrisafı Yurt İçi Hasıla'ya oranı AB28 için % 1,5 dir.
- AB 28 de tarım işletmesi sayısı 11.9 milyon olup ortalama işletme genişliği 16.1 ha. olup ülkeler arasında önemli farklılıklar göstermektedir. Nitekim bu oran Çek Cumhuriyeti için 89,3 hektar iken Malta için 0,9 hektardır.
- AB28 için tarımsal işletme sayısı 11,9 milyon olup 3,9 milyon işletme sayısı ile en yüksek gösterge Romanya'ya, en düşük gösterge 2 bin işletme sayısı ile Lüksemburg'a aittir.

Avrupa Birliđi'nde Tarımın Yeri

- Nüfus yaklaşık 508 milyon
- Enflasyon oranı %2.6
- İşsizlik oranı %10.5
- İthalatta tarım ve gıda ürün. Payı %5.7
- İhracatta tarım ve gıda ürün. Payı %7

AB'nin Özellikleri

- Kendi aralarında ticaretin serbestleştirilmesi,
- Üçüncü ülkelere karşı ortak bir gümrük politikası uygulanması,
- **Mal, Sermaye ve işgücü** hareketlerinin serbest bırakılması
- Tarımdan diğer sektörler, hukuki yapıdan parasal ve siyasi bütünleşmeye kadar ortak politikalar saptanmasıdır.

Gümrük Birliđi

- Üretim ve verimliliğin artırılması, ülkeler arası ticaretin geliştirilmesi amacıyla kurulmuştur.
- Gümrük Birliđi, bir noktada üye ülkeler arasında tam bir serbest rekabet kurulması anlamına gelmektedir.
- Bir ülkede üretilen mal, diğer üye ülkede aynı fiyata satılabildiği zaman, bu mallardan hangisi kaliteli ve hangisinin maliyeti düşükse piyasayı o tutar.
- Gümrük Birliđinin kurulması ve Topluluđa dahil ülkelerin aralarındaki gümrük duvarlarını kaldırmasıyla, kaliteli ve ucuz üretimin özendirilmesi ve uzmanlaşmanın sağlanması amaçlanmaktadır.

-
- Roma anlaşması üye ülkeler arasında *sermaye hareketlerini* de serbestleştirmektedir.
 - Bu da üye ülkelerden herhangi birisindeki bir sermayedarın diğer bir üye ülkeye giderek, özel bir izin almadan, rahatça ve istediği şekilde istediği alana sermaye yatırabileceği, yatırım yapabilmesi
 - Örneğin bir Alman sanayicisi Hollanda ya da Fransa'da yatırım yapabilir. Oradan mal mülk alarak çalışmalarını orada sürdürebilir ve elde ettiği kârı da istediği bir üye ülkeye transfer ettirebilir. Veya istediği ülkede bir tarımsal işletme kurabilir ve tarımsal üretim yapabilir.

- Roma anlaşmasının bir maddesi de *emek hareketleri* ile ilgilidir.
- Üye ülkeler arasında kısıtlama olmadan işçi ve teknik eleman değişimi yapılabilecektir. Ancak, doğal bir kural olarak, emeğin bol ve işçi ücretlerinin düşük olduğu yerlerden emeğin az ve ücretlerin yüksek yerlere doğru işçi hareketleri olacaktır.
- Topluluk bu prensiplere sadık kalarak başta tarım olmak üzere pekçok alanda ortak politikalar da saptamıştır. Bunlar ulaştırma, sanayi, enerji, çevre korunması, bilimsel araştırma politikaları ile rekabet koşullarını eşitleyici politikalar ortak bölgesel politikalar, ekonomi ve para politikaları, tüketiciyi koruma politikaları gibi çeşitli alanları kapsar.
- Ayrıca *Maastricht Anlaşması ile ekonomik ve parasal birliğin kurulması* gerçekleştirilmiş.

Gümrük Birliđi

AB Türkiye İlişkileri

- 14 Nisan 1987 Tam Üyelik Başvurusu
- Ertelenen yükümlülükler 1988 yılından sonra yerine getirilmeye başlanır
- 1994 sonunda gümrük indirimlerinde %90, OGT uyumunda %85 uyum gerçekleştirildi.
- 6 Mart 1995 GB Antlaşması imzalanır
- 1 Ocak 1996 GB yürürlüğe girer

Tarım Alanında İlişkiler

- 1963 Ankara Antlaşması'nda tarım ürünleri ticaretinin kolaylaştırılmasına yönelik düzenlemeler yer almıştır. AA 10. Mad. “**GB mal alışverişlerinin tümünü kapsar**”
- 1973 Katma Protokol ve 1980 OKK ile Türkiye'nin OTP'na uyum zorunluluğu getirilir.KP 34. Mad. 22 yıllık geçiş dönemi sonunda **OTP'na uyum gerçekleştiyse GB' nin tarım ürünlerini de kapsayacağı belirtilir.**

AB-Türkiye Gümrük Birliđi

- Sanayi ürünlerini
- İşlenmiş tarım ürünlerini (hububat, süt ve şeker içeren)
- Sanayi ürünleri için GV sıfırlanırken
- İşlenmiş tarım ürünlerinde ise tarım ve sanayi payları ayrı ayrı hesaplanmakta ve sanayi payı için GV sıfırlanmaktadır.

Gümrük Birliđinin Etkileri

- ➔ Gümrük Birliđi'nin yürürlüğe girdiği 1996 yılından bu yana ölkemiz bu alandaki mevzuat uyumunda oldukça ileri bir seviyeye ulaşmıştır.
- ➔ Gümrük Birliđi Türkiye'nin dış ticaret rejimini yeniden yapılandırmakla kalmamış; AB ile geleneksel olarak sürdürölen ticari ilişkilerin geliştirilmesinde de rol oynamış ve üçüncü ölkelerle ticaret bakımından önemli sonuçlar doğurmuştur.
- ➔ Türkiye ile AB arasındaki ticaret hacmi Gümrük Birliđi sonrasında büyük ölçüde artmıştır

Avrupa Birliđi

- Dünya Ticaretinin %22 si
- Dünyanın en büyük ihracatçısı
- Dünyanın en büyük ikinci ithalatçısı
- Net tarım ve gıda ürünleri ithalatçısıdır.
- Dünyanın en büyük tarım ve gıda ürünleri ithalatçısı
- Dünyanın en büyük ikinci tarım ve gıda ürünleri ihracatçısıdır
- Türkiye'nin ihracatınının %54.5
- Türkiye'nin ithalatınının %46.6

Gümrük Birliđi Kapsamında İşlenmiş Tarım Ürünleri

- 3448/93 sayılı Tüzük; *İçerisinde süt, şeker ve hububat* bulunduran ürünleri işlenmiş tarım ürünü olarak tanımlamaktadır.
- 1/95 sayılı OKK'na göre İşlenmiş tarım ürünleri dış ticaretinde tarım payı ve sanayi payları ile işlem görmektedirler.